

2014:12 • 23. september 2014

Fjármál hins opinbera 2013 – endurskoðun

General government finances 2013 – revision

Samantekt

Tekjuafkoma hins opinbera var neikvæð um 32 milljarða króna árið 2013 eða 1,7% af landsframleiðslu. Til samanburðar var tekjuafkoman neikvæð um 65,2 milljarða króna árið 2012 eða 3,7% af landsframleiðslu. Tekjur hins opinbera námu tæpum 796 milljörðum króna og jukust um 55 milljarða króna milli ára eða um 7,4%. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 42,5%. Útgjöld hins opinbera voru 828 milljarðar króna og jukust um 22 milljarða króna milli ára eða 2,7% en hlutfall þeirra af landsframleiðslu var 44,2%.

Heildarútgjöld til heilbrigðismála voru 165 milljarðar króna 2013 eða 8,8% af landsframleiðslu. Þar af var hlutur hins opinbera 133 milljarðar króna en hlutur heimila um 32 milljarðar eða 19,2%. Á mann námu heilbrigðisútgjöld hins opinbera 412 þúsundum króna og jukust þau um 7,9% milli ára. Frá árinu 2008 hafa þau dregist saman um rúm 10% á mann á verðlagi 2013.

Til fræðslumála var ráðstafað 146 milljörðum króna 2013 eða 7,8% af landsframleiðslu. Þar af var fjármögnun hins opinbera 131 milljarður króna og hlutur heimilanna 14 milljarðar króna eða 9,7%. Á mann námu fræðsluútgjöld hins opinbera 406 þúsund krónum og hafa þau minnkað um 13% að raunvirði frá 2008.

Hrein peningaleg eign hins opinbera var neikvæð um 971 milljarða króna árið 2013 eða 51,8% af vergri landsframleiðslu og er það 20 milljörðum verri staða en 2012. Peningalegar eignir voru 1.199 milljarður og heildarskuldir 2.169 milljarðar króna í árslok 2013.

Innleiðing nýs þjóðhagsreikningastaðals, ESA2010 og aðrar breytingar sem gerðar hafa verið á mati á fjármálum hins opinbera, aftur til 1998 leiða af sér að samneyslan dregst saman árin 1998–2010 en eykst árin 2011–2013.

Inngangur

Fjármál hins opinbera eru í brennidepli í þessu riti

Í þessu riti verður fyrst og fremst lögð áhersla á hið opinbera en samsvarandi upplýsingar um undirgeira þess má sjá á vefsíðu Hagstofunnar. Verður vikið að afkomuþróun hins opinbera, en einnig verður gerð grein fyrir þróun tekna og gjalda frá mismunandi sjónarhornum. Þá verður í stuttu máli fjallað um heilbrigðis-, velferðar- og menntamál og þeim gerð skil í talnaefni og myndum.

Innleiðing ESA2010 og aðrar endurbætur

Nýr þjóðhagsreikningastaðall, ESA2010, hefur verið tekinn í notkun. Nokkrar breytingar hafa verið gerðar á tekna- og gjaldahlið hins opinbera aftur til ársins 1998. Vegna þessara breytinga dregst samneyslan saman árin 1998–2010 en eykst árin 2011–2013. Gerð er nánari grein fyrir þessum breytingum á samneyslunni, á bls. 11 í Hagtíðindum, *Landsframléiðsla 2013 – endurskoðun*, sem gefin voru út föstudaginn 19. september.

Helsta breytingin er að rannsóknar- og þróunarkostnaður telst nú fjárfesting en var áður talinn með samneyslu. Árið 1998 voru 3,8 milljarðar króna færðir úr samneyslu yfir í fjárfestingu og um 10–11 milljarðar króna árin 2008–2013. Tæplega 70% er vegna launa en um 30% vegna kaupa á vöru og þjónustu. Þá voru niðurstöður fyrir óbeint mælda fjármálaþjónustu (FISIM) endurskoðaðar og eru áhrif þeirra breytinga mest á árunum 2010–2012. Auk þessa var endurgreiðsla á virðisaukaskatti til opinberra aðila (vegna kaupa á sérfræðiþjónustu, sorphreinsun o.fl.) leiðrétt og vex samneyslan sem henni nemur árin 1998–2013. Aðrar, minniháttar, breytingar á tölum eru vegna betri eða endurskoðaðra gagna.

Erfðafjárskattur hefur ávallt verið færður sem fjármagnstilfærsla en er nú færður undir eignarskatta. Í fjárfestingu voru kaup á skipum og flugvélum árin 2007–2011 endurskoðuð. Samkvæmt stöðlum þjóðhagsreikninga á að gjaldfæra kaupin við afhendingu vöru en þau höfðu verið gjaldfærð jafnóðum og greiðslur fóru fram. Árið 2013 var útgjöldum vegna Vaðlaheiðarganga bætt við fjárfestinguna en samkvæmt skilgreiningum þjóðhagsreikninga eru þetta útgjöld ríkissjóðs þar sem ríkið er í ábyrgð fyrir verkinu. Þessar breytingar á fjárfestingunni hafa áhrif á afkomu ríkissjóðs.

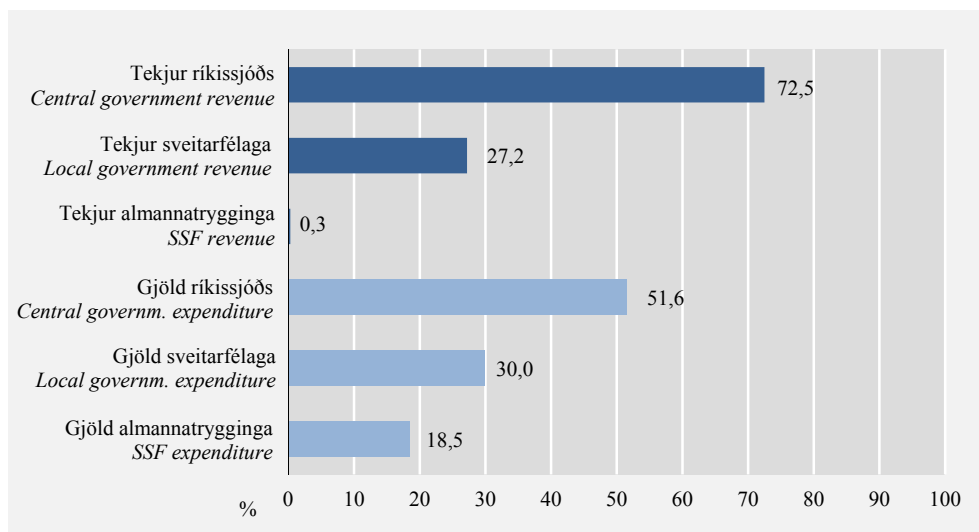
Umfang hins opinbera

Hið opinbera takmarkast við A-hluta ríkissjóðs, A-hluta sveitarfélaga og almannatryggingar

Hefðbundin skilgreining á hinu opinbera samkvæmt þjóðhagsreikningum afmarkast við starfsemi sem fjármögnuð er með álagningu skatta en ekki með tekjum af sölu á vörum og þjónustu á almennum markaði. Hér er því um tiltölulega þrönga skilgreiningu að ræða sem takmarkast við A-hluta ríkissjóðs, A-hluta sveitarfélaga og almannatryggingar. Í þessu felst að atvinnustarfsemi á vegum hins opinbera, sem fjármögnuð er að mestu með sölu á vöru og þjónustu, er ekki talin til hins opinbera geira samkvæmt hefðbundinni skilgreiningu, heldur til fyrirtækjageira hagkerfisins.

Mynd 1. Innbyrðis skipting á umfangi undirgeira hins opinbera 2013

Figure 1. Relative size of governments in terms of revenue and expenditure 2013

Árið 2013 runnu 72,5% tekna hins opinbera til ríkissjóðs og 27,2% til sveitarfélaga. Af tekjum ríkissjóðs runnu 33,1% áfram til almannatrygginga og sveitarfélaga sem fjárframlög eða 164,5 milljarðar króna til almannatrygginga og 26,6 milljarðar króna til sveitarfélaga. Hluttur almannatrygginga í útgjöldum hins opinbera eru 18,5% eða 152,7 milljarðar króna, sveitarfélaga 30,0% eða 248 milljarðar króna, og ríkissjóðs 51,6% eða 427 milljarðar króna.

Afkoma hins opinbera

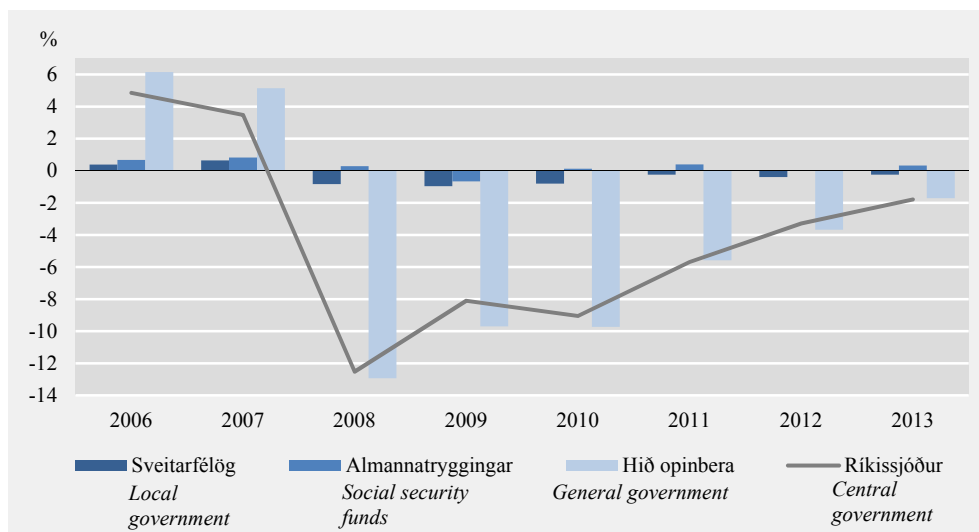
Tekjuhalli hins opinbera nam 1,7% af landsframleiðslu 2013

Tekjuafkoma hins opinbera var neikvæð um 32 milljarða króna árið 2013 eða sem nemur 1,7% af landsframleiðslu og 4,0% af tekjum þess. Til samanburðar var tekjuafkoman neikvæð um 65,2 milljarða króna árið 2012 eða 3,7% af landsframleiðslu. Hagstæðari afkoma 2013 skýrist fyrst og fremst af auknum tekjum, en skatttekjur og tryggingargjöld jukust um 50 milljarða króna milli ára en aðrar tekjur um 5,9 milljarða króna. Á sama tíma jukust útgjöld hins opinbera um 21,6 milljarða króna milli ára. Launakostnaður jókst um 14,1 milljarð króna. Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög minnkuðu um 8,6 milljarða og félagslegar tilfærslur til heimila drógust saman um 1,4 milljarða króna.

Síðustu ár hafa verið fjárhag hins opinbera þung í skauti og berst ríkissjóður enn við afleiðingar hrunsins. Í reikning ársins 2013 er fært 4,5 milljarða framlag til Íbúðalánasjóðs en árið 2012 var það framlag 13 milljarðar, til styrkingar eiginfjárstöðu sjóðsins. Í leiðbeiningum Eurostat, Manual on Government Deficit and Debt (MGDD) og AGS um fjárhag hins opinbera kemur fram að fjárframlög til ríkisaðila sem ekki skila sér í arðgreiðslum eða afrakstri síðar meir teljist sem fjármagnstilfærsla til þeirra. Í uppgjöri ársins 2011 eru 19,2 milljarða útgjöld vegna áfallinna ríkisábyrgða, í uppgjöri ársins 2010 eru um 55,5 milljarða útgjöld vegna 33 milljarða framlags til Íbúðalánasjóðs og 22,5 milljarða áfallinna ríkisábyrgða. Í uppgjöri ársins 2008 er 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlána Seðlabanka Íslands.

Mynd 2. Tekjuafkoma hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 2. The general government financial balance as per cent of GDP

Vegna umfangs ríkissjóðs ræður tekjuafkoma hans miklu um þróun afkomu hins opinbera í heild. Árið 2013 var tekjuhalli ríkissjóðs 33,5 milljarðar króna eða 1,8% af landsframleiðslu, samanborið við um 58,3 milljarða króna 2012 eða 3,3% af landsframleiðslu.

Tafla 1. Fjármál hins opinbera 2007–2013

Table 1. General government finances 2007–2013

Í milljörðum króna / In billion ISK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tekjur hins opinbera / General gov. revenue	623,8	653,6	617,1	641,2	682,4	741,1	795,9
Útgjöld hins opinbera / Gen. gov. expenditure	553,1	853,7	770,9	799,0	777,4	806,3	827,9
Tekjuafkoma hins opinbera / Gen. gov. NLB	70,7	-200,2	-153,8	-157,8	-95,0	-65,2	-32,0
Hlutfall af VLF / Per cent of GDP							
Tekjur hins opinbera / Gen. gov. revenue	45,4	42,2	38,9	39,6	40,1	41,8	42,5
Útgjöld hins opinbera / Gen. gov. expenditure	40,3	55,2	48,6	49,3	45,7	45,5	44,2
Tekjuafkoma hins opinbera / Gen. gov. NLB	5,1	-12,9	-9,7	-9,7	-5,6	-3,7	-1,7
Tekjuafkoma ríkissjóðs / Central gov. NLB	3,5	-12,5	-8,1	-9,1	-5,7	-3,3	-1,8
Tekjuafkoma sveitarfélaga / Local gov. NLB	0,6	-0,8	-1,0	-0,8	-0,2	-0,4	-0,2
Tekjuafkoma almennatrygg. / SSF NLB	0,8	0,3	-0,7	0,1	0,4	0,0	0,3

Tekjuhalli sveitarfélaga var 4,5 milljarðar króna

Tekjuhalli sveitarfélaga árið 2013 var 4,5 milljarðar króna eða 0,2% af landsframleiðslu og 1,9% af tekjum þeirra. Til samanburðar var tekjuhalli þeirra 7,4 milljarðar króna árið 2012 eða 0,4% af landsframleiðslu. Skatttekjur sveitarfélaganna hækkuðu um 14,8 milljarða króna milli ára og aðrar tekjur um 5,6 milljarða króna. Fjárfesting jókst um 2,8 milljarða.

Tekjuafkoma hins opinbera reyndist 5,1 milljarði króna hagstæðari en bráðabirgðatölur frá mars á þessu ári bentu til. Við samanburðinn verður að taka tillit til breytinga vegna innleiðingar nýs þjóðhagsreikningastaðals, ESA 2010. Samkvæmt honum teljast útgjöld til rannsókna og þróunar sem fjárfesting nú, en voru áður talin með í samneyslu. Áhrifin af þessari breytingu fyrir 2013 voru að 11,7 milljarðar króna bættust við fjárfestinguna en launakostnaður dróst saman um 8,2 milljarða og vöru- og þjónustukaup um 3,5 milljarða.

Tafla 2. Fjármál hins opinbera 2013, breytingar frá áætlun í mars

Table 2. General government finances 2013, main changes from March results

Í milljörðum króna In billion ISK	Mars March	September	Breytingar Changes
Heildartekjur Total revenue	789,1	795,9	6,8
Heildarútgjöld Total expenditure	826,3	827,9	1,6
Laun Wages and salaries	266,5	256,8	-9,7
Kaup á vöru og þjónustu Purchase of G&S	211,1	218,1	7,0
Vaxtagjöld Interest	94,4	90,6	-3,8
Framleiðslustyrkir Subsidies	32,3	31,1	-1,3
Fjárframlög Grants	4,2	4,3	0,1
Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits	132,6	132,6	0,0
Tilfærsluútgjöld Other expense	45,5	41,7	-3,8
Fjárfesting Net acquisition of nonfinancial assets	39,6	52,8	13,2
Tekjuafkoma Net lending / borrowing	-37,1	-32,0	5,1

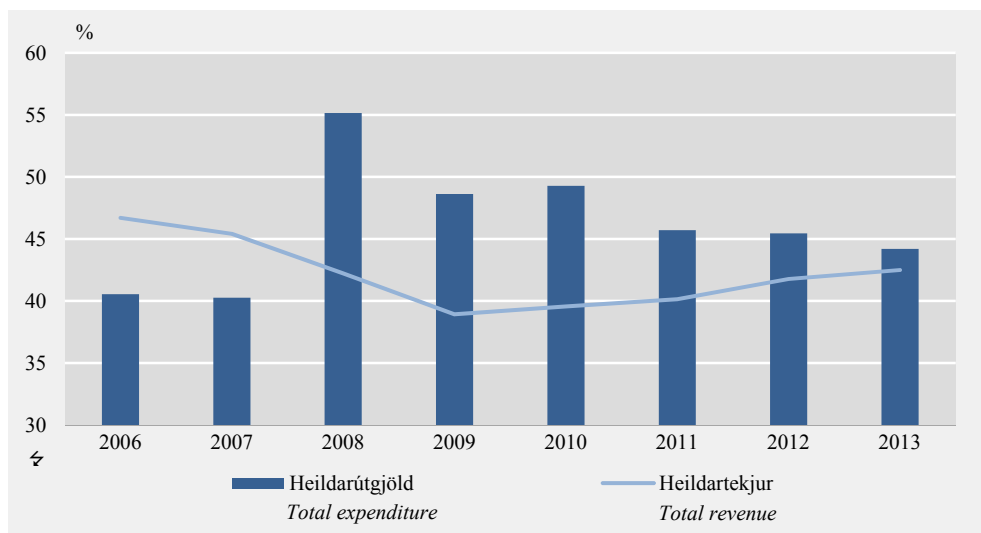
Tekjur hins opinbera

Tekjur hins opinbera námu 42,5% af landsframleiðslu árið 2013

Tekjur hins opinbera námu 795,9 milljörðum króna árið 2013 og hækkuðu um 54,8 milljarða króna milli ára eða 7,4%. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 42,5% samanborið við 41,8% árið 2012 og 40,1% árið 2011. Frá árinu 2009 hafa tekjur hins opinbera vaxið hægt sem hluti af landsframleiðslu og dregið úr útgjöldum frá árinu 2010.

Mynd 3. Tekjur og útgjöld hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 3. The general government revenues and expenditures as per cent of GDP

Tafla 3. Heildartekjur hins opinbera og undirgeira þess 2007–2013

Table 3. General government total revenue 2007–2013

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hið opinbera <i>General government</i>	623,8	653,6	617,1	641,2	682,4	741,1	795,9
Ríkissjóður <i>Central government</i>	457,3	479,1	450,3	474,7	497,1	545,5	584,5
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	187,6	195,8	191,7	194,8	214,7	225,7	244,9
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	103,4	133,3	133,8	143,0	160,9	157,8	166,8
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Hið opinbera <i>General government</i>	45,4	42,2	38,9	39,6	40,1	41,8	42,5
Ríkissjóður <i>Central government</i>	33,3	31,0	28,4	29,3	29,2	30,8	31,2
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	13,7	12,7	12,1	12,0	12,6	12,7	13,1
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	7,9	7,3	8,4	8,8	9,5	8,9	8,9

Skatttekjur- og tryggingagjöld skila hinu opinbera um 676 milljörðum króna.

Megintekjustofnar hins opinbera eru skatttekjur og tryggingagjöld, sem skiluðu hinu opinbera 676 milljörðum króna árið 2013 eða 85% tekna þess. Sem hlutfall af landsframleiðslu hafa skatttekjur og tryggingagjöld hækkað úr 35,3% af landsframleiðslu árið 2012 í 36,1% árið 2013, en hæst mældist þetta hlutfall árið 2006 er það var 40,5% af landsframleiðslu. Aðrar tekjur hins opinbera, eins og sölu- og eignatekjur, jukust um 5,4% milli ára. Árið 2013 skiluðu þær hinu opinbera 116,8 milljörðum króna eða 6,2% af landsframleiðslu, en samsvarandi hlutfall var 6,3% árið 2012.

Tafla 4. Megintekjustofnar hins opinbera 2007–2013

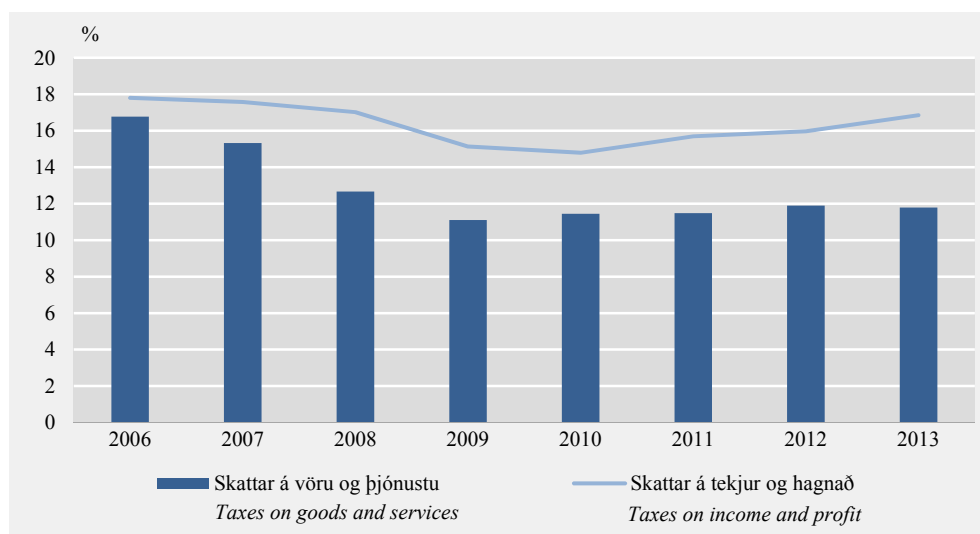
Table 4. General government main income types 2007–2013

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	623,8	653,6	617,1	641,2	682,4	741,1	795,9
Skatttekjur <i>Taxes</i>	493,2	503,0	462,8	478,0	519,1	561,6	606,2
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	39,6	41,6	45,9	63,6	66,8	64,9	69,9
Fjárframlög <i>Grants</i>	1,1	1,5	2,2	2,4	2,9	3,7	2,9
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	92,6	109,6	106,3	97,2	93,5	110,9	116,8
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	45,4	42,2	38,9	39,6	40,1	41,8	42,5
Skatttekjur <i>Taxes</i>	35,9	32,5	29,2	29,5	30,5	31,7	32,4
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	2,9	2,7	2,9	3,9	3,9	3,7	3,7
Fjárframlög <i>Grants</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	6,7	7,1	6,7	6,0	5,5	6,3	6,2

Tekjuskattar skiluðu hinu opinbera 315,6 milljörðum króna árið 2013 eða 50,4% skatttekna og 16,8% af landsframleiðslu. Skattar á vöru og þjónustu skiluðu 220,8 milljörðum króna eða 37,6% þessara tekna og um 11,8% af landsframleiðslu. Þar af gaf virðisaukaskatturinn 150 milljarða króna eða 8,0% af landsframleiðslu.

Mynd 4. Helstu skattstofnar hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 3. The general government main taxes as per cent of GDP

Eignaskattar hins opinbera námu 46,5 milljörðum króna árið 2013 og vógu fasteignaskattar þar þyngst, en áætlað er að þeir hafi skilað hinu opinbera 30,5 milljörðum króna sem er 5,3% hærri fjárhæð en 2012.

Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti, einkum tollar, skiluðu hinu opinbera 5,8 milljörðum króna á árinu 2013 eða 0,3% af landsframleiðslu. Aðrir tekjur, þ.e. rekstrartekjur hins opinbera, voru 116,8 milljarðar króna árið 2013 og jukust um 5,4% frá fyrra ári.

Tafla 5. Skatttekjur og tryggingagjöld hins opinbera 2007–2013

Table 5. General government taxes and social contributions 2007–2013

Hlutfall af VLF Per cent of GDP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Skattar og tr.gjöld Taxes and social contrib.	38,8	35,2	32,1	33,4	34,5	35,3	36,1
Skattar á tekjur og hagnað Taxes on income	17,6	17,0	15,1	14,8	15,7	16,0	16,8
Skattar á launagreiðslur Taxes on payroll	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Eignaskattar Taxes on property	2,4	2,1	2,1	2,3	2,3	2,5	2,5
Skattar á vöru og þjónustu Taxes on G&S	15,3	12,7	11,1	11,4	11,5	11,9	11,8
Skattar á alþ.viðskipti Taxes on intern. trade	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3
Aðrir skattar Other taxes	0,1	0,1	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6
Tryggingagjöld Social contributions	2,9	2,7	2,9	3,9	3,9	3,7	3,7

Tafla 6. Tekjuskattar hins opinbera 2007–2013Table 6. *The general government tax on income and profits 2007–2013*

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tekjuskattar <i>Taxes on income and profits</i>	241,4	263,5	239,9	239,7	266,8	283,2	315,6
Tekjusk. einstakl. <i>Individual income tax</i>	180,1	195,6	192,3	197,3	220,6	234,5	258,6
Tekjusk. lögaðila <i>Corporate income tax</i>	32,6	28,5	26,5	14,6	29,5	34,0	40,5
Fjárm.tekjusk. <i>Tax on interest & cap. gains</i>	28,8	39,3	21,1	27,7	16,8	14,8	16,5
Hlutfall af VLF <i>Percent of GDP</i>							
Tekjuskattar <i>Taxes on income and profits</i>	17,6	17,0	15,1	14,8	15,7	16,0	16,8
Tekjusk. einstakl. <i>Individual income tax</i>	13,1	12,6	12,1	12,2	13,0	13,2	13,8
Tekjusk. lögaðila <i>Corporate income tax</i>	2,4	1,8	1,7	0,9	1,7	1,9	2,2
Fjárm.tekjusk. <i>Tax on interest & cap. gains</i>	2,1	2,5	1,3	1,7	1,0	0,8	0,9

Útgjöld hins opinbera

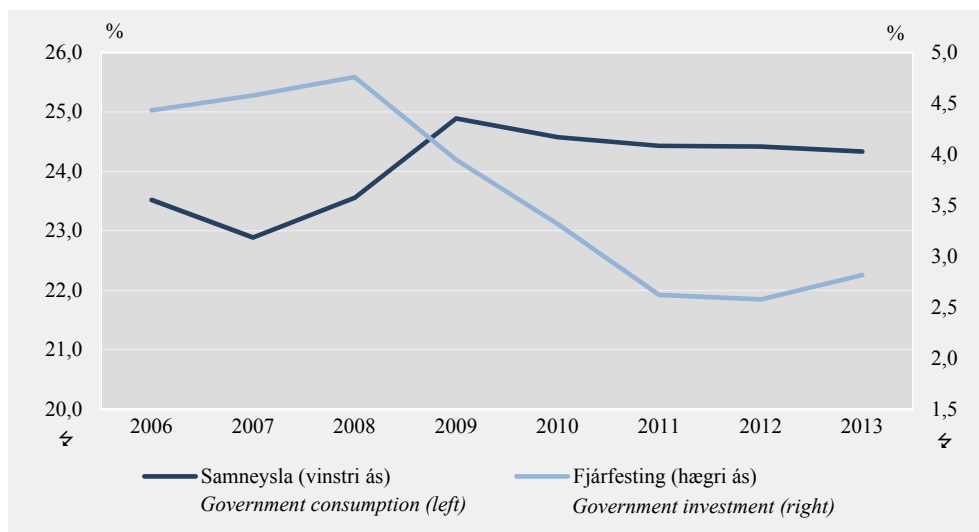
Útgjöld hins opinbera jókst en hlutfall þeirra af landsframleiðslu lækkaði

Útgjöld hins opinbera voru 827,9 milljarðar króna árið 2013 og jókst um 21,6 milljarða króna milli ára eða 2,7% og er hlutur þeirra af landsframleiðslu 44,2%. Launakostnaður jókst um 5,8% en vaxtakostnaður um 1,3%. Fjárfesting jókst um 7,1 milljarð króna frá árinu 2012 eða 15,4%. Útgjöld vegna Vaðlaheiðarganga eru talin með en þau námu tæpum 1,9 milljörðum króna.

Tafla 7. Útgjöld hins opinbera og undirgeira þess 2007–2013Table 7. *The general government expenditure 2007–2013*

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hið opinbera <i>General government</i>	553,1	853,7	770,9	799,0	777,4	806,3	827,9
Ríkissjóður <i>Central government</i>	409,5	673,0	578,7	621,5	593,9	603,9	618,0
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	179,1	208,2	206,1	207,2	218,7	232,4	249,3
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	92,1	108,9	144,2	141,1	154,2	157,2	160,8
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Hið opinbera <i>General government</i>	40,3	55,2	48,6	49,3	45,7	45,5	44,2
Ríkissjóður <i>Central government</i>	29,8	43,5	36,5	38,3	34,9	34,0	33,0
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	13,0	13,4	13,0	12,8	12,9	13,1	13,3
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	6,7	7,0	9,1	8,7	9,1	8,9	8,6

Heildarútgjöld ríkissjóðs jókst um 2,3% milli ára en útgjöld sveitarfélaganna um 7,0%. Þá jókst útgjöld almannatrygginga um 2,3%.

Mynd 5. Samneysla og fjárfesting hins opinbera sem hlutfall af VLF*Figure 5. General government final consumption and investment as per cent of GDP*

Samneysluútgjöld eftir hagrænni skiptingu á útgjöldum hins opinbera, þ.e. launaútgjöld og kaup að frádreginni sölu á vöru og þjónustu og að viðbættum afskriftum, námu 455,7 milljörðum króna árið 2013 og eru 24,3% af landsframleiðslu.

Tafla 8. Hagræn flokkun útgjalda hins opinbera 2007–2013*Table 8. The general government expenditure by economic type 2007–2013*

Hlutfall af VLF Per cent of GDP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildarútgjöld Total expenditure	40,7	55,4	48,6	49,3	45,7	45,5	44,2
Laun Wages and salaries	13,7	13,5	13,7	13,6	13,5	13,7	13,7
Kaup á vöru og þjón. Use of goods & services	10,6	11,3	12,1	11,9	11,8	11,8	11,6
Vaxtagjöld Interest	2,4	3,1	6,1	5,0	4,6	5,0	4,8
Framleiðslustyrkir Subsidies	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
Félagslegar tilf. til heimila Social benefits	5,5	5,8	7,7	7,4	8,1	7,5	7,1
Önnur tilfærsluútgjöld Other expenditure	2,2	14,9	3,0	6,0	3,1	2,8	2,2
Fjárfesting Acquisition of nonfinancial assets	4,6	4,8	3,9	3,3	2,6	2,6	2,8

Tilfærsluútgjöld hins opinbera, þ.e. framleiðslustyrkir, fjárframlög, félagslegar tilfærslur til heimila og aðrar tilfærslur, námu 11,2% af landsframleiðslu árið 2013.

Vaxtagjöld hins opinbera námu um 91 milljarði króna 2013

Á árinu 2013 voru vaxtaútgjöld hins opinbera 4,8% af landsframleiðslu og 11,4% af tekjum. Vaxtagjöld voru hæst árið 2009 eða 6,1% af landsframleiðslu.

Tafla 9. Meginmálaflokkar hins opinbera 2007–2013

Table 9. The general government main functions 2007–2013

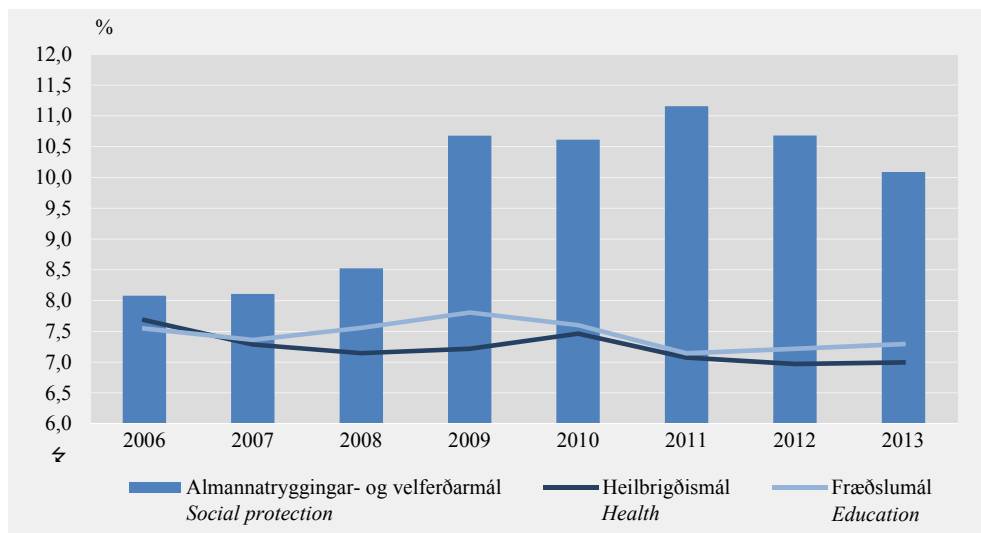
Innbyrðis hlutdeild <i>Percentage breakdown</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildarútgjöld <i>Total expenditure</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Æðsta stjórnarsýsla <i>Gen. public services</i>	13,4	11,4	19,6	17,4	17,6	19,1	18,8
Varnarmál <i>Defence</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Réttar- og öryggismál <i>Public order and safety</i>	3,4	2,4	3,2	2,6	3,6	3,1	3,2
Efnahags- og atvinnumál <i>Economic affairs</i>	13,9	33,8	12,4	13,7	12,5	10,6	10,7
Umhverfismál <i>Environmental protection</i>	1,5	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4
Húsn.- og skipulagsmál <i>Housing & community</i>	1,2	0,9	1,0	4,8	0,7	2,4	1,4
Heilbrigðismál <i>Health affairs</i>	18,5	13,7	16,3	15,2	16,0	16,3	16,9
Menning og íþróttamál <i>Recreation and culture</i>	8,9	6,6	7,3	7,1	6,9	6,9	7,3
Fræðslumál <i>Education</i>	19,2	14,6	16,8	16,2	17,0	16,9	17,3
Alm.trygg. og velferðarmál <i>Social protection</i>	20,0	15,4	22,0	21,6	24,3	23,2	22,8

Velferðar-, fræðslu- og heilbrigðismál eru víðamestu málaflokkar hins opinbera

Almannatryggingar og velferðarmál eru fjárfrekasti málaflokkur hins opinbera en útgjöld til hans voru 22,8% af heildarútgjöldum 2013. Til heilbrigðismála hins opinbera runnu um 16,9% útgjalda. Fjallað er sérstaklega um þróun útgjalda til heilbrigðis-, fræðslu- og velferðarmála í sérstökum köflum hér á eftir, en til þessara málaflokka runnu 58,6% útgjalda hins opinbera eða 25,2% af landsframleiðslu.

Mynd 6. Þrjú stærstu málaflokkar hins opinbera sem hlutfall af VLF

Figure 6. General government main expenditure functions as per cent of GDP

Heilbrigðismál

Heilbrigðisútgjöld hins opinbera námu 7,1% af landsframleiðslu árið 2013

Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála árið 2013 námu 133,2 milljörðum króna¹ eða 7,1% af landsframleiðslu. Þau jukust um 9 milljarða milli ára eða um 7,4%. Af heildarútgjöldum hins opinbera árið 2013 fóru 16,9% til heilbrigðismála.

Tafla 10. Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála 2007–2013

Table 10. The general government expenditure on health 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heilbrigðisútgjöld alls <i>Expenditure on health</i>¹	7,1	7,2	7,5	7,1	7,0	7,0	7,1
1. Lækn.vörur og hjálpartæki <i>Medical products</i>	0,7	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6
2. Þjónusta við ferlisjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
3. Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	4,9	4,9	5,0	4,7	4,6	4,7	4,8
4. Forvarnir og alm. heilbr.þj. <i>Public health serv.</i>	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Heilbrigðismál ót.a.s. <i>Health n.e.c.</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public health is excluded.*

Árið 2013 var 4,8% af landsframleiðslu ráðstafað til sjúkrahúsþjónustu eða 90,5 milljörðum króna. Að raungildi á mann jukust útgjöld til sjúkrahúsastofnana um 2,8% og um 4,4% vegna þjónustu við ferlisjúklinga. Hins vegar drógust útgjöld til lyfja- og hjálpartækjakaupa saman um 9,2%.

Hluttur almennrar sjúkrahúsþjónustu í opinberum útgjöldum til heilbrigðisþjónustu var 67,9%. Í þjónustu við ferlisjúklinga, vega þyngst almenn heilsugæsla og þjónusta sérfræðilækna utan sjúkrahúsa og runnu um 19,9% heilbrigðisútgjalda til þessara mála árið 2013. Lyfja- og hjálpartækjakostnaður utan sjúkrahúsa nemur um 8,8% opinberra útgjalda til heilbrigðismála.

¹ Frá útgjöldum hins opinbera til heilbrigðismála hafa verið dregin kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera, en þau flokkast með einkaneyslu heimilanna.

Tafla 11. Heildarútgjöld til heilbrigðismála 1998–2013Table 11. *The expenditure on health 1998–2013*

	Hlutfall af landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>			Hlutfall heimila af heild af heild <i>HH % of totals</i>	Heilbr.útgj.- staðvirt ¹ <i>Health exp. in fixed prices¹</i>	Heilbr.útgj.- staðvirt á mann ¹ <i>Health exp. per capita¹</i>
	Hið opinb. <i>General govern.</i>	Heimili <i>House-holds</i>	Samtals <i>Total</i>			
1998	7,16	1,73	8,91	19,5	100,0	100,0
1999	7,91	1,70	9,63	17,6	108,3	107,0
2000	7,70	1,78	9,50	18,7	108,5	105,7
2001	7,56	1,76	9,34	18,8	110,3	105,9
2002	8,06	1,78	9,85	18,0	117,7	112,1
2003	8,21	1,84	10,06	18,3	119,7	113,3
2004	7,74	1,79	9,53	18,8	119,6	111,9
2005	7,45	1,71	9,15	18,6	119,2	110,3
2006	7,29	1,61	8,89	18,1	119,9	107,9
2007	7,15	1,52	8,66	17,5	123,9	108,9
2008	7,22	1,52	8,74	17,4	126,8	108,7
2009	7,46	1,64	9,10	18,1	124,4	106,7
2010	7,07	1,74	8,79	19,7	118,5	102,1
2011	6,97	1,68	8,67	19,4	117,2	100,6
2012	6,99	1,69	8,69	19,5	116,6	99,5
2013	7,11	1,69	8,81	19,2	119,3	100,9

¹ Heilbrigðisútgjöld staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar. Magnvísitala, 1998=100. *Health expenditure deflated by price index of government final consumption. Volume index 1998=100.*

Heilbrigðismál námu 8,8% af landsframleiðslu árið 2013

Heildarútgjöld til heilbrigðismála námu 8,8% af landsframleiðslu á árinu 2013. Hæst urðu heilbrigðisútgjöldin sem hlutfall af landsframleiðslu árið 2003 um 10,1%. Tæp 20% útgjaldanna árið 2013 voru fjármögnuð af heimilunum, en það er svipað hlutfall og undanfarin ár. Heilbrigðisútgjöld á föstu verði hafa aukist um rúm 19% frá árinu 1998, en útgjöld á mann hafa dregist saman síðustu ár og eru nú álíka mikil og árið 1998.

Fræðslumál

Útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu um 131,5 milljörðum króna

Útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu 7,0% af landsframleiðslu á árinu 2013. Af útgjöldunum rann 47,3% til grunnskólastigsins eða 62,2 milljarðar króna. Til háskólastigsins runnu af hálfu hins opinbera 27,3 milljarðar króna eða 1,5% af landsframleiðslu. Framhaldsskólastigið tók til sín nokkru lægri fjárhæð eða 22,2 milljarða króna sem er 3,8% hærri fjárhæð en árið áður. Útgjöld hins opinbera til leikskólastigsins námu 12,5 milljörðum króna 2013 og jukust þau um 6,2% milli ára. Að raungildi á mann drógust útgjöld til framhaldsskólastigs saman um 1,5%, en stóðu í stað eða jukust lítillega til annarra skólastiga.

Tafla 12. Útgjöld hins opinbera til fræðslumála 2007–2013

Table 12. The general government expenditure on education 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fræðsluútgjöld alls¹ <i>Expenditure on education¹</i>	7,1	7,3	7,5	7,3	7,1	7,0	7,0
1. Leikskólastig <i>Pre-primary education</i>	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
2. Grunnskólastig <i>Primary and secondary edu.</i>	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4	3,3	3,3
3. Framhaldsskólastig <i>Upper secondary edu.</i>	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
4. Háskólastig <i>Tertiary education</i>	1,4	1,5	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5
5. Önnur skólastig <i>Other school leves</i>	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
6. Önnur fræðslumál ót.a.s. <i>Education n.e.c.</i>	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1

¹ Kaup heimila á fræðsluþjónustu hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public education in excluded.*

Tafla 13. Heildarútgjöld til fræðslumála 1998–2013

Table 13. The expenditure on education 1998–2013

	Hlutfall af landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>			Hlutfall heimila af heild <i>HH % of totals</i>	Fræðsluútgj. staðvirt ¹ <i>Edu. exp. in fixed prices¹</i>	Fræðsluútgj. staðvirt á mann ¹ <i>Edu. exp. per capita¹</i>
	Hið opinb. <i>General govern.</i>	Heimili <i>Households</i>	Samtals <i>Total</i>			
	1998	6,39	0,68			
1999	6,56	0,69	7,25	9,5	103,5	102,2
2000	6,63	0,69	7,31	9,4	107,0	104,2
2001	6,89	0,71	7,59	9,3	115,8	111,2
2002	7,52	0,78	8,30	9,4	123,7	117,7
2003	7,46	0,87	8,32	10,4	122,6	116,0
2004	7,34	0,81	8,16	10,0	128,4	120,2
2005	7,49	0,81	8,31	9,8	136,8	126,6
2006	7,48	0,79	8,27	9,5	142,4	128,1
2007	7,14	0,72	7,87	9,2	145,8	128,2
2008	7,34	0,67	8,01	8,4	152,3	130,6
2009	7,50	0,69	8,18	8,4	145,5	124,8
2010	7,31	0,69	8,01	8,7	139,9	120,5
2011	7,14	0,70	7,84	8,9	138,1	118,5
2012	7,02	0,73	7,75	9,4	134,7	115,0
2013	7,02	0,75	7,77	9,7	136,4	115,3

¹ Fræðsluútgjöld staðvirt með verðvísitölu samneyslnnar. Magnvísitala, 1998=100. *Expenditure on education deflated by price index of government final consumption. Volume index, 1998=100*

Útgjöld til fræðslumála voru 406 þúsund krónur á mann árið 2013 og hafa þau dregist saman um 61 þúsund krónur frá 2008 á föstu verðlagi eða um 13,1%.

Til fræðslumála í landinu er ráðstafað um 8% af landsframleiðslu

Heildarútgjöld til fræðslumála voru um 7,8% af landsframleiðslu árið 2013. Útgjöldin hafa aukist lítillega milli ára á föstu verðlagi. Um 9,7% útgjaldanna eru fjármögnuð af heimilunum og hefur hlutdeild þeirra aukist síðustu sex ár. Fræðsluútgjöld á föstu verði hafa lækkað um 10,4% frá árinu 2008 en árin þar á undan höfðu þau vaxið jafnt og þétt. Frá árinu 1998 hafa útgjöldin aukist að raungildi um 36,4% eða um 15,3% á mann.

Almannatryggingar og velferðarmál

Undir almannatryggingar og velferðarmál falla félagslegar tilfærslur til einstaklinga og ýmiss konar velferðarþjónusta

Til málaflokksins almannatryggingar og velferðarmál teljast ýmiss konar félagslegar tilfærslur til einstaklinga, t.d. vegna elli, örorku, fæðinga og atvinnuleysis, og ýmiss konar velferðarþjónusta, einkum við börn, aldraða og fatlaða. Umsjón með tekjutilfærslum er að mestu í höndum almannatrygginga. Velferðarþjónusta við börn, fatlaða og aldraða er hins vegar að mestu á vegum sveitarfélaga.

Hið opinbera ráðstafaði 189 milljörðum króna til almannatrygginga og velferðarmála 2013

Á árinu 2013 runnu 189 milljarðar króna til málaflokksins, eða 10,1% af landsframleiðslu og er það svipað hlutfall og árin 2009-2012. Útgjöld vegna húsnæðisaðstoðar og atvinnuleysis hafa samt dregist saman, sem skýrist af lægri vaxtabótum og batnandi stöðu á vinnumarkaði.

Útgjöld hins opinbera vegna örorku og fötlunar og öldrunar eru umfangsmestu útgjaldaliðirnir. Útgjöld vegna örorku og fötlunar námu 2,9% af landsframleiðslu. Til öldrunar runnu 2,5% og til fjölskyldna og barna um 2,4%. Framlög vegna atvinnuleysis námu 16,8 milljörðum króna árið 2013 sem er lækkun um 22,7% frá fyrra ári.

Tafla 14. Opinber útgjöld til almannatrygginga og velferðarmála 2007–2013

Table 14. The general government expenditure on social protection 2007–2013

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Alm.trygg. og velf.mál alls <i>Social protection</i>	8,11	8,52	10,68	10,61	11,16	10,68	10,09
1. Sjúkdómar <i>Sickness</i>	0,05	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	0,06
2. Örorka og fötlun <i>Disability</i>	2,06	2,25	2,58	2,59	2,80	2,82	2,86
3. Öldrun <i>Old age</i>	2,12	2,14	2,10	2,00	2,47	2,49	2,51
4. Eftirlifendur <i>Survivors</i>	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
5. Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	2,46	2,43	2,63	2,59	2,31	2,26	2,39
6. Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	0,23	0,35	1,62	1,56	1,46	1,31	0,90
7. Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	0,58	0,65	0,92	1,00	1,39	1,11	0,72
8. Félagsleg aðstoð ót.a.s. <i>Social exclusion</i>	0,26	0,30	0,37	0,41	0,45	0,46	0,42
9. Alm.tr. og velf.mál ót.a.s. <i>Soc. prot. n.e.c.</i>	0,34	0,32	0,37	0,38	0,20	0,20	0,21

Útgjöld hins opinbera til almannatrygginga og velferðarmála námu 584 þúsund krónum á mann 2013

Árið 2013 voru útgjöld hins opinbera til almannatrygginga og velferðarmála 584 þúsund krónur á mann á verðlagi þess árs, eða 26 þúsund króna lægri fjárhæð en árið á undan á sama verðlagi. Útgjöld hins opinbera vegna örorku og fötlunar voru tæplega 166 þúsund krónur á mann 2013 og vegna öldrunar 145 þúsund krónur. Útgjöld vegna fjölskyldna og barna námu hins vegar um 138 þúsund krónum á mann árið 2013 og vegna atvinnuleysis 52 þúsund krónum. Kostnaður vegna húsnæðisaðstoðar nam um 41 þúsund krónum á mann árið 2013 sem er aðeins um helmingur þess sem hann var þegar hann var mestur, árið 2011.

Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera

Peningalegar eignir hins opinbera rýrnuðu um 20 milljarða króna árið 2013

Peningalegar eignir hins opinbera námu 1.199 milljörðum króna í árslok 2013 eða sem nemur 64% af landsframleiðslu. Lánveitingar námu 196,6 milljörðum króna í árslok 2013 og sjóðir og bankainnistæður námu 427,3 milljörðum króna í árslok.

Heildarskuldir hins opinbera voru 2.169 milljarður króna 2013

Heildarskuldir hins opinbera námu 2.169 milljörðum króna í árslok 2013 eða 115,8% af landsframleiðslu. Erlendar lántökur námu 402,5 milljörðum króna í árslok eða 24,4% af landsframleiðslu. Innendar lántökur námu 357 milljörðum króna í árslok Bæði verðbréfa- og viðskiptaskuldir lækkuðu frá árinu 2012 sem hlutfall af landsframleiðslu.

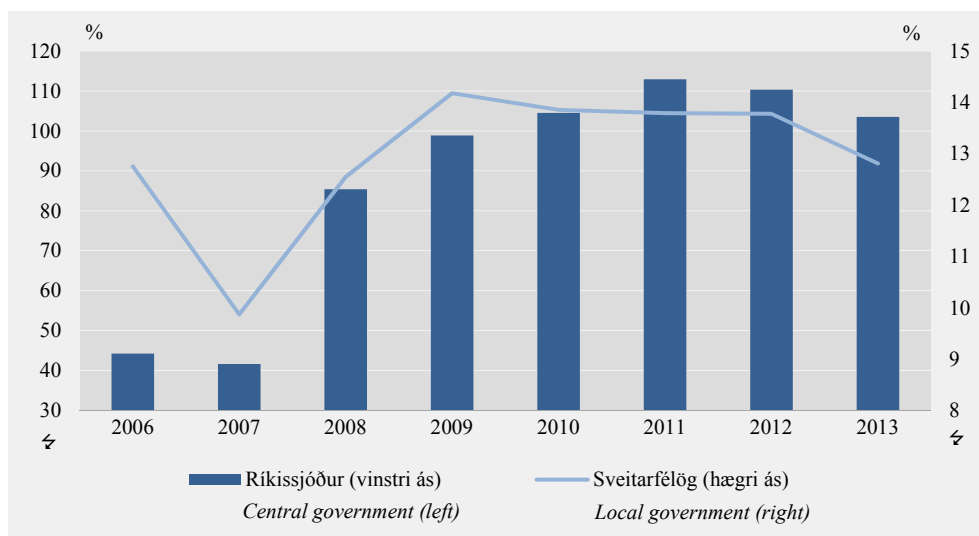
Tafla 15. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2007–2013

Table 15. The general government financial assets and liabilities 2007–2013

Hlutfall af VLF Per cent of GDP	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	51,7	72,8	75,5	72,9	75,4	70,4	64,0
Skuldir <i>Liabilities</i>	50,7	97,7	113,1	118,5	126,7	124,0	115,8
Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	9,1	19,9	39,4	44,6	46,4	47,3	45,0
Lántökur <i>Loans</i>	18,0	47,4	43,7	43,5	48,7	45,5	40,6
Innendar lántökur <i>Domestic loans</i>	5,3	23,8	18,2	20,0	20,6	19,7	19,1
Erlendar lántökur <i>Foreign loans</i>	12,7	23,6	25,5	23,5	28,2	25,7	21,5
Lífeyrisskuldbindingar <i>Pension liabilities</i>	19,5	24,7	23,9	23,6	24,5	24,7	24,4
Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	4,1	5,7	6,2	6,8	7,1	6,5	5,9
Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	1,0	-24,9	-37,6	-45,6	-51,4	-53,6	-51,8

Mynd 7. Skuldir ríkissjóðs og sveitarfélaga sem hlutfall af VLF

Figure 7. The liabilities of central and local governments as per cent of GDP

Hið opinbera og opinber fyrirtæki

Eins og fram kom hér að framan nær hin hefðbundna skilgreining hins opinbera samkvæmt þjóðhagsreikningum einungis til þeirrar starfsemi sem fjármögnuð er með álagningu skatta en ekki með sölu á vöru og þjónustu á almennum markaði. Í þessu felst að atvinnustarfsemi á vegum hins opinbera, sem fjármögnuð er að mestu með sölu á vöru og þjónustu, er ekki talin til opinbera geirans, heldur til fyrirtækjageira hagkerfisins.

Tafla 16. Fjármál hins opinbera og fyrirtækja þess 2007–2013

Table 16. Public sector accounts 2007–2013

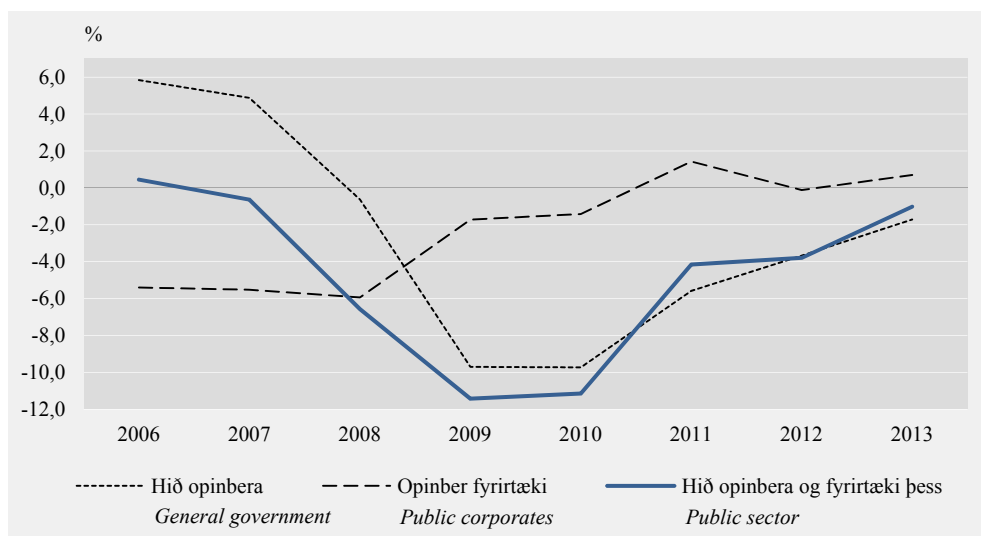
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	60,0	64,3	57,7	55,0	57,1	58,8	58,7
Rekstrargjöld <i>Total expenditure</i>	51,3	75,5	64,9	63,3	60,2	61,2	58,0
Rekstrarjöfn. <i>Net operation balance</i>	8,7	-11,2	-7,2	-8,3	-3,1	-2,5	0,7
Fjárfesting <i>Acq. nonfin. assets</i>	9,3	7,7	4,2	2,8	1,1	1,3	1,7
Tekjuafkoma <i>Net lending/borrowing</i>	-0,6	-19,0	-11,4	-11,1	-4,1	-3,8	-1,0
Hrein peningaleg eign <i>Net fin. assets</i>	-20,6	-59,9	-74,9	-77,6	-82,0	-78,3	-60,1

Tekjuafkoma hins opinbera og fyrirtækja þess var neikvæð um 1% af landsframleiðslu 2013.

Frá hagstjórnarlegu sjónarmiði er áhugavert að skoða efnahagsleg áhrif opinbera geirans í víðari skilgreiningu, þ.e. hins opinbera og fyrirtækja þess. Heildartekjur námu 58,7% af landsframleiðslu 2013 og heildarútgjöld 58,0% og er þetta í fyrsta sinn frá árinu 2007 sem tekjur eru hærrí en gjöld. Tekjuafkoma¹ opinbera geirans var neikvæð um 1,0% af landsframleiðslu 2013 á sama tíma og tekjuafkoma hins opinbera samkvæmt þrengri skilgreiningu var neikvæð um 1,7%. Tekjujöfnuðurinn í heild er enn neikvæður en hefur batnað stöðugt frá árinu 2009 þegar hann varð lakastur.

Mynd 8. Tekjuafkoma opinberra aðila sem hlutfall af VLF

Figure 8. Public sector's financial balance as per cent of GDP

Skýringar Notes: 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs 2008 á töpuðum kröfum Seðlabanka Íslands er ekki meðtalin. The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is excluded.

¹ Tekjuafkoma sýnir mismun tekna og rekstrar- og fastafjárútgjalda. Þessi jöfnuður veitir visbendingu um hvort hið opinbera leggur öðrum aðilum hagkerfisins til fjármagn (nettó) eða tekur til sín fjármagn; m.ö.o. hvort hið opinbera hafi þensluhvetjandi áhrif eða ekki.

Frekari upplýsingar

Í heftinu hefur megináhersla verið lögð á fjármál hins opinbera, bæði í texta og töflum. Töflur í ýtarlegri sundurliðun auk samsvarandi upplýsinga um ríkissjóð, sveitarfélög og almannatryggingar eru á vefsíðu Hagstofunnar, undir fjármálum hins opinbera:

→ <http://www.hagstofa.is/Hagtolur/Thjodhagsreikningar/Fjarmal-hins-opinbera>

English summary

In 2013, the financial balance of the general government was 32 billion ISK in deficit or 1.7% of GDP, which can be compared with a deficit of 3.7% of GDP for 2012. The reduced deficit in 2013 can be explained by 7.4% increase in revenue and 2.7% increase in expenditure. The general government total revenue amounted to 42.5% of GDP in 2013 while its total expenditure amounted to 44.2% of GDP.

In 2013, the total expenditure on health was 8.8% of GDP, of which 80.8% was financed by the general government and the rest by households. The health expenditure per capita was 412 thousand ISK in 2013 and has decreased by 10% in real terms since 2008. The total expenditure on education was 146 billion ISK in 2013 or 7.8% of GDP, of which 90.3% was financed by the general government. The expenditure per capita was 406 thousand ISK in 2013 and has decreased by 13% from 2008 in 2013 prices.

The general government net financial assets, i.e. financial assets less liabilities, were negative by 971 billion ISK in 2013 or 51.8% of GDP. The deterioration from 2012 is 20 billion ISK. The general government total financial assets amounted to 1,199 billion ISK at the end of 2013 and the total liabilities, 2,169 billion ISK.

The results published here are according to the new ESA standard. At present the revisions have been calculated backwards to 1998. For the government final consumption expenditure the revision leads to decrease in the years 1998–2010 but an increase in the years 2011–2013.

The impact of the ESA2010 implementation is mainly due to R&D, where the expenditure is lowered and net acquisition of fixed assets raised.

Other revisions have also been made in some areas of the government finances. Improved methodology and source data in compilation of Financial Intermediation Services Indirectly measured (FISIM) has the largest effect. The treatment of reimbursement of value-added tax (VAT) to government entities in connection with the purchase of expert services, garbage collection, etc. has been corrected. Other changes are minor, due to better source data.

All data referred to in this issue of the Statistical Series has been published on the website of Statistics Iceland in English at: www.staticis.is/Statistics/National-accounts-and-public-fin/Public-finances.

Tafla 17. Rekstrarreikningur hins opinbera árin 2008–2013

Table 17. The general government statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	655.803	617.120	641.204	682.426	741.081	795.864
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	503.018	462.755	477.979	519.116	561.567	606.243
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	41.644	45.912	63.599	66.820	64.882	69.899
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	1.502	2.156	2.403	2.944	3.733	2.881
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	109.640	106.297	97.223	93.546	110.899	116.842
Heildargjöld (2+31)¹ <i>Total expenditure (2+31)</i>¹	858.137	770.944	798.968	777.410	806.287	827.904
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	811.701	740.362	778.813	767.920	797.669	813.420
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	209.441	217.144	220.037	229.655	242.673	256.819
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	175.403	191.946	193.633	200.444	209.941	218.096
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	27.214	31.992	33.601	35.076	37.090	38.274
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	47.568	96.660	80.247	77.480	89.428	90.598
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	27.594	28.286	27.762	29.154	30.485	31.070
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	3.516	5.329	4.890	4.514	3.838	4.342
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	89.778	121.981	120.619	138.347	133.922	132.563
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög ¹ <i>Other expense</i> ¹	231.187	47.023	98.024	53.250	50.293	41.658
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	46.435	30.582	20.155	9.490	8.618	14.484
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	73.649	62.574	53.756	44.565	45.707	52.758
23 Afskriftir <i>of fixed capital</i>	-27.214	-31.992	-33.601	-35.076	-37.090	-38.274
Tekjuafgangur / halli (1-2-31) <i>Net lending and net borrowing (1-2-31)</i>	-202.333	-153.824	-157.764	-94.983	-65.206	-32.040
32 Peningalegar eignir, hreyfingar <i>Financial assets, transactions</i>	322.231	72.912	30.876	61.373	-74.720	-48.909
33 Skuldir, hreyfingar <i>Liabilities, transactions</i>	524.565	226.736	188.640	156.357	-9.514	-16.869

¹ 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlana Seðlabanka Íslands 2008 er meðtalin. *The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included.*

Tafla 18. Rekstrarreikningur ríkissjóðs árin 2008–2013

Table 18. The central government statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	479.148	450.278	474.717	497.094	545.548	584.545
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	362.393	324.192	339.998	363.277	396.770	426.670
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	41.644	45.912	63.599	66.820	64.882	69.899
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	2.370	7.987	8.277	9.392	10.748	10.496
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	72.741	72.186	62.844	57.606	73.147	77.481
Heildargjöld (2+31)¹ <i>Total expenditure (2+31)</i>¹	672.999	578.706	621.511	593.920	603.898	618.049
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	654.705	561.067	613.896	591.798	605.257	616.085
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	111.598	112.635	113.604	113.925	121.358	128.748
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	86.732	96.245	96.721	97.187	102.240	102.137
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	19.855	23.343	24.565	25.591	26.977	27.924
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	40.650	91.537	74.175	69.857	80.963	83.183
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	23.509	24.753	24.252	24.505	25.200	25.739
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	135.023	157.542	169.848	187.707	183.007	195.376
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	16.234	20.952	22.421	28.079	23.506	20.370
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög ¹ <i>Other expense</i> ¹	221.103	34.060	88.310	44.947	42.005	32.609
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	18.294	17.639	7.614	2.122	-1.359	1.963
311 Hrein fjárfesting í efnisl. eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	38.149	40.982	32.179	27.712	25.618	29.887
23 Afskriftir <i>of fixed capital</i>	-19.855	-23.343	-24.565	-25.591	-26.977	-27.924
Tekjuafgangur / halli (1-2-31) <i>Net lending and net borrowing (1-2-31)</i>	-193.851	-128.428	-146.793	-96.826	-58.349	-33.503
32 Peningalegar eignir, hreyfingar <i>Financial assets, transactions</i>	288.085	85.814	28.501	68.724	-77.152	-44.330
33 Skuldir, hreyfingar <i>Liabilities, transactions</i>	481.936	214.242	175.294	165.550	-18.802	-10.826

¹ 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlana Seðlabanka Íslands 2008 er meðtalin. *The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included.*

Tafla 19. Rekstrarreikningur sveitarfélaga árin 2008–2013

Table 19. The local government statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	195.810	191.674	194.842	214.658	225.709	244.850
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	140.625	138.563	137.981	155.839	164.797	179.573
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	0	0	0	0	0	0
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	21.212	21.109	23.699	24.809	25.481	28.273
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	33.974	32.001	33.162	34.011	35.431	37.004
Heildargjöld (2+31) <i>Total expenditure (2+31)</i>	208.170	206.100	207.240	218.697	232.401	249.251
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	180.057	193.227	194.721	211.351	222.458	236.774
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	82.866	89.102	90.079	98.508	103.529	109.130
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	62.098	64.843	66.032	71.288	75.517	82.913
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	7.359	8.649	9.036	9.485	10.113	10.350
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	6.896	5.103	6.050	7.605	8.451	7.393
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	3.900	3.226	3.218	4.301	4.875	5.083
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	868	982	1.015	1.162	1.133	1.228
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	6.929	9.227	10.321	11.721	11.632	12.365
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög <i>Other expense</i>	9.657	12.624	9.497	8.024	7.897	8.450
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	28.113	12.873	12.519	7.346	9.943	12.477
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	35.472	21.522	21.555	16.831	20.055	22.827
23 Afskriftir <i>of fixed capital</i>	-7.359	-8.649	-9.036	-9.485	-10.113	-10.350
Tekjuafgangur / halli (1-2-31) <i>Net lending and net borrowing (1-2-31)</i>	-12.876	-14.955	-12.926	-4.781	-7.381	-4.538
32 Peningalegar eignir, hreyfingar <i>Financial assets, transactions</i>	14.851	7.045	-7.587	319	-3.441	-65
33 Skuldir, hreyfingar <i>Liabilities, transactions</i>	48.807	43.953	7.547	8.317	-1.434	-501

Tafla 20. Rekstrarreikningur almannatrygginga árin 2008–2013

Table 20. The social security funds' statement of operations 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	113.291	133.766	143.048	160.861	157.774	166.830
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	0	0	0	0	0	0
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	0	0	0	0	0	0
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	110.365	131.657	141.831	158.932	155.452	164.473
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	2.926	2.110	1.217	1.929	2.321	2.357
Heildargjöld (2+31) <i>Total expenditure (2+31)</i>	108.897	144.207	141.092	154.239	157.249	160.829
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	108.869	144.137	141.071	154.217	157.215	160.785
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	14.978	15.407	16.354	17.222	17.786	18.941
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	26.572	30.858	30.880	31.969	32.183	33.047
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	0	0	0	0	0	0
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	22	20	22	18	14	23
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	185	307	291	348	410	248
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	70	5.404	5.430	5.834	7.647	8.099
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	66.615	91.802	87.876	98.547	98.784	99.828
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög <i>Other expense</i>	427	339	217	279	391	599
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	28	70	21	22	34	44
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	28	70	21	22	34	44
23 Afskriftir <i>of fixed capital</i>	0	0	0	0	0	0
Tekjuafgangur / halli (1-2-31) <i>Net lending and net borrowing (1-2-31)</i>	4.394	-10.440	1.956	6.623	525	6.001
32 Peningalegar eignir, hreyfingar <i>Financial assets, transactions</i>	19.296	-19.947	9.962	-8.298	2.701	6.016
33 Skuldir, hreyfingar <i>Liabilities, transactions</i>	14.902	-9.506	8.007	-14.921	2.176	15

Tafla 21. Sundurliðun á tekjum hins opinbera 2008–2013

Table 21. Detailed classification of general government revenue 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	655.803	617.120	641.204	682.426	741.081	795.864
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	503.018	462.755	477.979	519.116	561.567	606.243
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	263.455	239.890	239.664	266.823	283.238	315.577
112 Skattar á launagreiðslur og vinnuafl <i>Taxes on payroll and workforce</i>	2.243	2.470	2.827	2.900	5.402	6.534
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	33.206	32.806	38.068	39.282	44.304	46.493
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	196.096	176.077	185.481	195.153	210.948	220.803
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade and transactions</i>	5.864	5.309	5.952	7.288	7.682	5.815
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	2.153	6.203	5.988	7.670	9.993	11.020
12 Tryggingargjöld <i>Social contributions</i>	41.644	45.912	63.599	66.820	64.882	69.899
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	1.502	2.156	2.403	2.944	3.733	2.881
131 Fjárframlög frá opinberum aðilum, erlendum <i>From foreign gov.</i>	0	0	0	321	846	124
132 Fjárframlög frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	1.502	2.156	2.403	2.623	2.887	2.756
133 Fjárframlög frá hinu opinbera <i>From other general government units</i>	–	–	–	–	–	–
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	109.640	106.297	97.223	93.546	110.899	116.842
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	57.047	53.364	39.990	34.574	47.305	51.107
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	47.491	46.485	48.930	49.757	56.584	57.455
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	1.846	2.714	3.214	4.485	2.844	3.600
144 Frjáls fjárframlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	1.419	1.511	1.745	1.627	1.636	1.443
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Miscellaneous and unidentified revenue</i>	1.837	2.223	3.344	3.102	2.530	3.237

Tafla 22. Tekjur hins opinbera árin 2008–2013
Table 22. The general government revenue 2008–2013

Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	42,4	38,9	39,6	40,1	41,8	42,5
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	32,5	29,2	29,5	30,5	31,7	32,4
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	17,0	15,1	14,8	15,7	16,0	16,8
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafll <i>Taxes on payroll and workforce</i>	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	2,1	2,1	2,3	2,3	2,5	2,5
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	12,7	11,1	11,4	11,5	11,9	11,8
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade</i>	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	0,1	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	2,7	2,9	3,9	3,9	3,7	3,7
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
131 Frá erlendum opinberum aðilum <i>From foreign governments</i>	–	–	–	0,0	0,0	0,0
132 Frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
133 Frá opinberum aðilum <i>From other general government units</i>	–	–	–	–	–	–
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	7,1	6,7	6,0	5,5	6,3	6,2
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	3,7	3,4	2,5	2,0	2,7	2,7
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	3,1	2,9	3,0	2,9	3,2	3,1
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
144 Frjáls fjárframlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Misc. and unidentified revenue</i>	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Innbyrðis hlutdeild <i>Percentage breakdown</i>						
1 Heildartekjur <i>Total revenue</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
11 Skatttekjur <i>Tax revenue</i>	76,7	75,0	74,5	76,1	75,8	76,2
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	40,2	38,9	37,4	39,1	38,2	39,7
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafll <i>Taxes on payroll and workforce</i>	0,3	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8
113 Eignarskattar <i>Taxes on property</i>	5,1	5,3	5,9	5,8	6,0	5,8
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	29,9	28,5	28,9	28,6	28,5	27,7
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade</i>	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0	0,7
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	0,3	1,0	0,9	1,1	1,3	1,4
12 Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	6,4	7,4	9,9	9,8	8,8	8,8
13 Fjárframlög <i>Grants</i>	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4
131 Frá erlendum opinberum aðilum <i>From foreign governments</i>	–	–	–	0,0	0,1	0,0
132 Frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3
133 Frá opinberum aðilum <i>From other general government units</i>	–	–	–	–	–	–
14 Aðrar tekjur <i>Other revenues</i>	16,7	17,2	15,2	13,7	15,0	14,7
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	8,7	8,6	6,2	5,1	6,4	6,4
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	7,2	7,5	7,6	7,3	7,6	7,2
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	0,3	0,4	0,5	0,7	0,4	0,5
144 Frjáls fjárframlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Misc. and unidentified revenue</i>	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4

Tafla 23. Heildarútgjöld hins opinbera árin 2008–2013, flokkað eftir málaflokkumTable 23. *The general government expenditure by functions 2008–2013*

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildarútgjöld <i>Total expenditure</i>	858.161	770.944	798.946	777.410	806.401	827.904
01 Æðsta stjórnarsýsla <i>General public services</i>	97.821	151.481	139.284	136.726	154.166	156.029
02 Varnarmál <i>Defence</i>	888	652	747	655	343	524
03 Lög-og réttargæsla og öryggismál <i>Public order and safety</i>	20.480	24.722	20.565	27.899	25.162	26.619
04 Efnahags- og atvinnumál <i>Economic affairs</i>	289.864	95.770	109.418	97.186	85.309	88.836
05 Umhverfismál <i>Environmental protection</i>	9.910	10.171	10.033	9.976	10.723	11.264
06 Húsnaðis-, skipulags- og veitumál <i>Housing and community amenities</i>	7.665	7.524	38.501	5.725	19.463	11.476
07 Heilbrigðismál <i>Health</i>	117.782	125.452	121.531	124.653	131.590	140.054
08 Menningar-, íþrótt- og trúmál <i>Recreation, culture and religion</i>	56.457	55.964	57.111	53.434	55.692	60.591
09 Menntamál <i>Education</i>	124.925	129.421	129.246	132.314	136.503	143.537
10 Almannatryggingar og velferðarmál <i>Social protection</i>	132.368	169.786	172.510	188.841	187.449	188.973
Innbyrðis hlutdeild <i>Percentage breakdown</i>						
Heildarútgjöld <i>Total expenditure</i>	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
01 Æðsta stjórnarsýsla <i>General public services</i>	11,40	19,65	17,43	17,59	19,12	18,85
02 Varnarmál <i>Defence</i>	0,10	0,08	0,09	0,08	0,04	0,06
03 Lög-og réttargæsla og öryggismál <i>Public order and safety</i>	2,39	3,21	2,57	3,59	3,12	3,22
04 Efnahags- og atvinnumál <i>Economic affairs</i>	33,78	12,42	13,70	12,50	10,58	10,73
05 Umhverfismál <i>Environmental protection</i>	1,15	1,32	1,26	1,28	1,33	1,36
06 Húsnaðis-, skipulags- og veitumál <i>Housing and community amenities</i>	0,89	0,98	4,82	0,74	2,41	1,39
07 Heilbrigðismál <i>Health</i>	13,72	16,27	15,21	16,03	16,32	16,92
08 Menningar-, íþrótt- og trúmál <i>Recreation, culture and religion</i>	6,58	7,26	7,15	6,87	6,91	7,32
09 Menntamál <i>Education</i>	14,56	16,79	16,18	17,02	16,93	17,34
10 Almannatryggingar og velferðarmál <i>Social protection</i>	15,42	22,02	21,59	24,29	23,25	22,83
Á verðlagi samneyslu ársins 2012						
At 2012 prices of government final consumption						
Heildarútgjöld <i>Total expenditure</i>	1.080.175	880.981	877.147	820.381	806.401	793.379
01 Æðsta stjórnarsýsla <i>General public services</i>	123.129	173.102	152.917	144.284	154.166	149.522
02 Varnarmál <i>Defence</i>	1.117	745	821	691	343	502
03 Lög-og réttargæsla og öryggismál <i>Public order and safety</i>	25.778	28.250	22.578	29.441	25.162	25.509
04 Efnahags- og atvinnumál <i>Economic affairs</i>	364.855	109.439	120.128	102.558	85.309	85.132
05 Umhverfismál <i>Environmental protection</i>	12.473	11.623	11.015	10.528	10.723	10.794
06 Húsnaðis-, skipulags- og veitumál <i>Housing and community amenities</i>	9.648	8.598	42.269	6.041	19.463	10.998
07 Heilbrigðismál <i>Health</i>	148.253	143.357	133.427	131.543	131.590	134.214
08 Menningar-, íþrótt- og trúmál <i>Recreation, culture and religion</i>	71.063	63.952	62.701	56.388	55.692	58.064
09 Menntamál <i>Education</i>	157.245	147.893	141.896	139.627	136.503	137.551
10 Almannatryggingar og velferðarmál <i>Social protection</i>	166.613	194.020	189.396	199.279	187.449	181.093

Tafla 24. Heildarútgjöld hins opinbera 2008–2013, hagræn flokkunTable 24. *The general government expenditure by economic type 2008–2013*

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Heildarútgjöld (2+31)¹ <i>Total expenditure (2+31)¹</i>	853.725	763.327	791.880	771.800	805.617	826.256
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	814.936	742.678	780.780	777.200	808.085	824.955
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	216.200	223.978	227.055	236.795	250.730	266.547
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	171.386	187.459	186.892	191.369	200.655	211.064
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	27.214	31.992	33.601	35.076	37.090	38.274
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	49.497	98.553	84.823	84.150	95.812	94.425
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	27.326	28.005	27.489	29.133	30.478	32.328
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	3.516	5.329	4.890	4.514	3.838	4.222
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	89.778	121.981	120.619	138.349	135.268	132.609
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög ¹ <i>Other expense¹</i>	230.020	45.380	95.410	57.815	54.215	45.486
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	38.789	20.649	11.100	-5.401	-2.468	1.301
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	66.002	52.641	44.701	29.675	34.622	39.575
23 Afskriftir (-) <i>Consumption of fixed capital</i>	-27.214	-31.992	-33.601	-35.076	-37.090	-38.274
Hlutfall af landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Heildarútgjöld (2+31)¹ <i>Total expenditure (2+31)¹</i>	55,2	48,1	48,8	45,4	45,4	44,1
2 Rekstrarútgjöld <i>Expenses</i>	52,7	46,8	48,2	45,7	45,6	44,0
21 Laun <i>Compensation of employees</i>	14,0	14,1	14,0	13,9	14,1	14,2
22 Kaup á vöru og þjónustu <i>Use of goods and services</i>	11,1	11,8	11,5	11,3	11,3	11,3
23 Afskriftir <i>Consumption of fixed capital</i>	1,8	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0
24 Vaxtagjöld <i>Interest</i>	3,2	6,2	5,2	4,9	5,4	5,0
25 Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
26 Fjárframlög <i>Grants</i>	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
27 Félagslegar tilfærslur til heimila <i>Social benefits</i>	5,8	7,7	7,4	8,1	7,6	7,1
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög ¹ <i>Other expense¹</i>	14,9	2,9	5,9	3,4	3,1	2,4
31 Fastafjárútgjöld <i>Nonfinancial assets</i>	2,5	1,3	0,7	-0,3	-0,1	0,1
311 Fjárfesting í efnislegum eignum <i>Net acquisition of fixed assets</i>	4,3	3,3	2,8	1,7	2,0	2,1
23 Afskriftir (-) <i>Consumption of fixed capital</i>	-1,8	-2,0	-2,1	-2,1	-2,1	-2,0

¹ 192 milljarða króna yfirtaka ríkissjóðs á töpuðum kröfum vegna veðlana Seðlabanka Íslands 2008 er meðtalin. *The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included.*

Tafla 25. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2008–2013Table 25. *The general government financial assets and liabilities 2008–2013*

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	1.127.564	1.197.111	1.181.143	1.282.090	1.248.173	1.198.587
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	219.226	263.764	364.749	568.430	511.200	427.316
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	18	21	220	225	19	22
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	497.286	396.577	271.808	177.211	192.792	196.556
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	230.863	369.224	378.708	367.357	361.606	400.940
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	180.170	167.525	165.659	168.868	182.556	173.753
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	1.512.827	1.794.011	1.921.313	2.155.359	2.198.968	2.169.420
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	308.697	624.684	722.456	788.758	839.575	842.604
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	732.915	692.430	705.769	828.872	806.364	759.610
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	368.378	287.775	324.945	350.148	350.166	357.120
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	364.537	404.656	380.824	478.724	456.198	402.490
6316 Lífeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	382.337	378.239	383.089	416.894	438.557	457.269
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	88.877	98.658	109.999	120.835	114.471	109.937
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-385.263	-596.900	-740.170	-873.269	-950.795	-970.833
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	72,8	75,5	72,9	75,4	70,4	64,0
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	14,2	16,7	22,5	33,4	28,8	22,8
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	32,1	25,0	16,8	10,4	10,9	10,5
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	14,9	23,3	23,4	21,6	20,4	21,4
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	11,6	10,6	10,2	9,9	10,3	9,3
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	97,7	113,1	118,5	126,7	124,0	115,8
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	19,9	39,4	44,6	46,4	47,3	45,0
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	47,4	43,7	43,5	48,7	45,5	40,6
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	23,8	18,2	20,0	20,6	19,7	19,1
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	23,6	25,5	23,5	28,2	25,7	21,5
6316 Lífeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	24,7	23,9	23,6	24,5	24,7	24,4
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	5,7	6,2	6,8	7,1	6,5	5,9
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-24,9	-37,6	-45,6	-51,4	-53,6	-51,8

Tafla 26. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2008–2013Table 26. *The general government expenditure on health 2008–2013*

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Total public expenditure on health¹</i>	111.688	118.328	114.633	118.511	124.065	133.247
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical products, appliances and equipment</i>	11.632	13.617	12.602	12.401	12.251	11.715
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	21.174	22.128	22.002	23.070	24.071	26.479
3 Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	75.519	78.810	76.094	78.924	83.554	90.510
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	720	763	741	554	520	507
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	2.643	3.011	3.194	3.562	3.669	4.036
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Total public expenditure on health¹</i>	7,22	7,46	7,07	6,97	6,99	7,11
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical products, appliances and equipment</i>	0,75	0,86	0,78	0,73	0,69	0,63
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,37	1,40	1,36	1,36	1,36	1,41
3 Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	4,88	4,97	4,69	4,64	4,71	4,83
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	0,05	0,05	0,05	0,03	0,03	0,03
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	0,17	0,19	0,20	0,21	0,21	0,22
Staðvirt á mann, þús. krónur á verðlagi samneyslu 2013						
<i>Per capita, at 2013 prices of government final consumption</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Total public expenditure on health¹</i>	459,4	442,0	413,0	409,1	403,7	411,6
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical products, appliances and equipment</i>	47,8	50,9	45,4	42,8	39,9	36,2
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	87,1	82,7	79,3	79,6	78,3	81,8
3 Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	310,6	294,4	274,1	272,4	271,9	279,6
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	3,0	2,8	2,7	1,9	1,7	1,6
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	10,9	11,2	11,5	12,3	11,9	12,5

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households purchase of public health care is excluded.*

Tafla 27. Fræðsluútgjöld hins opinbera 2008–2013Table 27. *The general government expenditure on education 2008–2013*

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ <i>Total expenditure on education¹</i>	113.686	118.880	118.572	121.398	124.451	131.490
1 Leikskóla- og grunnskólastig <i>Pre-primary and primary education</i>	49.202	50.624	49.606	52.910	51.729	55.124
2 Unglinga- og framhaldsskólastig <i>Secondary education</i>	35.782	37.493	36.450	38.079	39.961	41.727
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi <i>Postsecondary nontertiary education</i>	251	218	213	204	211	211
4 Háskólastig <i>Tertiary education</i>	22.760	24.689	25.895	24.092	25.805	27.276
5 Menntun óflokkuð á skólastig <i>Education n.e.c.</i>	2.015	2.131	2.126	1.644	2.261	2.664
6 Stoðþjónusta í skólastarfi <i>Subsidiary services to education</i>	1.489	1.703	2.068	1.819	1.964	2.079
7 Menntamál, ótalin annars staðar <i>Education n.e.c.</i>	2.186	2.021	2.216	2.651	2.520	2.410
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ <i>Total expenditure on education¹</i>	7,34	7,50	7,31	7,14	7,02	7,02
1 Leikskóla- og barnaskólastig <i>Pre-primary and primary education</i>	3,18	3,19	3,06	3,11	2,92	2,94
2 Unglinga- og framhaldsskólastig <i>Secondary education</i>	2,31	2,36	2,25	2,24	2,25	2,23
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi <i>Postsecondary nontertiary education</i>	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
4 Háskólastig <i>Tertiary education</i>	1,47	1,56	1,60	1,42	1,45	1,46
5 Menntun óflokkuð á skólastig <i>Education n.e.c.</i>	0,13	0,13	0,13	0,10	0,13	0,14
6 Stoðþjónusta í skólastarfi <i>Subsidiary services to education</i>	0,10	0,11	0,13	0,11	0,11	0,11
7 Menntamál, ótalin annars staðar <i>Education n.e.c.</i>	0,14	0,13	0,14	0,16	0,14	0,13
Staðvirt á mann, þús. krónur á verðlagi samneyslu 2012 <i>Per capital, at 2012 prices of government final consumption</i>						
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ <i>Total expenditure on education¹</i>	467,6	444,0	427,2	419,1	404,9	406,1
1 Leikskóla- og barnaskólastig <i>Pre-primary and primary education</i>	202,4	189,1	178,7	182,6	168,3	170,3
2 Unglinga- og framhaldsskólastig <i>Secondary education</i>	147,2	140,0	131,3	131,4	130,0	128,9
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi <i>Postsecondary nontertiary education</i>	1,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
4 Háskólastig <i>Tertiary education</i>	93,6	92,2	93,3	83,2	84,0	84,2
5 Menntun óflokkuð á skólastig <i>Education n.e.c.</i>	8,3	8,0	7,7	5,7	7,4	8,2
6 Stoðþjónusta í skólastarfi <i>Subsidiary services to education</i>	6,1	6,4	7,4	6,3	6,4	6,4
7 Menntamál, ótalin annars staðar <i>Education n.e.c.</i>	9,0	7,5	8,0	9,1	8,2	7,4

¹ Kaup heimila á fræðsluþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households purchase of public education is excluded.*

Tafla 28. Fjármál hins opinbera og fyrirtækja þess 2008–2013Table 28. *Public sector accounts 2008–2013*

Verðlag hvers árs, í milljörðum króna <i>Current prices, in billion ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Híð opinbera <i>General government</i>						
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	655,8	617,1	641,2	682,4	741,1	795,9
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	811,7	740,4	778,8	767,9	797,7	813,4
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-155,9	-123,2	-137,6	-85,5	-56,6	-17,6
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	46,4	30,6	20,2	9,5	8,6	14,5
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-202,3	-153,8	-157,8	-95,0	-65,2	-32,0
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-385,3	-596,3	-739,8	-873,3	-950,8	-970,8
Opinber fyrirtæki <i>Public corporations</i>						
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	339,2	298,2	249,6	288,9	301,3	302,9
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	357,9	289,2	247,2	256,1	289,4	272,4
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-18,7	9,0	2,5	32,9	11,9	30,5
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	73,3	36,4	25,4	8,6	14,0	17,5
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-92,0	-27,3	-23,0	24,3	-2,1	13,0
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-541,9	-590,3	-518,2	-521,4	-441,2	-136,8
Híð opinbera og fyrirtæki þessi <i>Public sector</i>						
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	995,0	915,4	890,8	971,3	1.042,4	1.098,8
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	1.169,6	1.029,6	1.026,0	1.024,0	1.087,0	1.085,8
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-174,6	-114,2	-135,2	-52,6	-44,6	13,0
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	119,7	66,9	45,6	18,1	22,6	32,0
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-294,3	-181,2	-180,7	-70,7	-67,3	-19,0
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-927,2	-1.186,6	-1.258,0	-1.394,7	-1.392,0	-1.107,6
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
Híð opinbera <i>General government</i>						
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	42,4	38,9	39,6	40,1	41,8	42,5
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	52,4	46,7	48,0	45,2	45,0	43,4
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-10,1	-7,8	-8,5	-5,0	-3,2	-0,9
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	3,0	1,9	1,2	0,6	0,5	0,8
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-13,1	-9,7	-9,7	-5,6	-3,7	-1,7
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-24,9	-37,6	-45,6	-51,4	-53,6	-51,8
Opinber fyrirtæki <i>Public corporations</i>						
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	21,9	18,8	15,4	17,0	17,0	16,2
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	23,1	18,2	15,2	15,1	16,3	14,5
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-1,2	0,6	0,2	1,9	0,7	1,6
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	4,7	2,3	1,6	0,5	0,8	0,9
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-5,9	-1,7	-1,4	1,4	-0,1	0,7
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-35,0	-37,2	-32,0	-30,7	-24,9	-7,3
Híð opinbera og fyrirtæki þessi <i>Public sector</i>						
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	64,3	57,7	55,0	57,1	58,8	58,7
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	75,6	64,9	63,3	60,2	61,3	58,0
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-11,3	-7,2	-8,3	-3,1	-2,5	0,7
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	7,7	4,2	2,8	1,1	1,3	1,7
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-19,0	-11,4	-11,1	-4,2	-3,8	-1,0
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-59,9	-74,8	-77,6	-82,0	-78,5	-59,1

Tafla 29. Útgjöld hins opinbera til almannatrygginga og velferðarmála 2008–2013

Table 29. The general government expenditure on social protection 2008–2013

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Almannatryggingar og velferðarmál alls <i>Social protection</i>	132.368	169.786	172.510	188.841	187.449	188.973
1 Sjúkdómar <i>Sickness</i>	900	872	832	809	933	1.093
2 Örorða og fötlun <i>Disability</i>	35.133	40.990	42.078	47.784	49.996	53.659
3 Öldrun <i>Old age</i>	33.226	33.459	32.563	41.881	44.223	47.011
4 Eftirlifendur <i>Survivors</i>	288	313	316	319	321	321
5 Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	37.618	41.932	42.238	39.224	40.010	44.713
6 Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	5.436	25.693	25.301	24.887	21.954	16.792
7 Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	10.044	14.627	16.255	23.124	19.099	13.414
8 Félagsleg aðstoð, ótalin annars staðar <i>Social exclusion n.e.c.</i>	4.613	5.888	6.719	7.192	7.414	7.950
9 Almennatryggingar og velferðarmál, ót.a.s. <i>Social protection n.e.c.</i>	5.111	6.011	6.207	3.622	3.498	4.019
Innbyrðis hlutfall <i>Percentage breakdown</i>	97,00	98,00	99,00	100,00	100,00	100,00
Almannatryggingar og velferðarmál alls <i>Social protection</i>	97,00	98,00	99,00	100,00	100,00	100,00
1 Sjúkdómar <i>Sickness</i>	0,7	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6
2 Örorða og fötlun <i>Disability</i>	26,5	24,1	24,4	25,3	26,7	28,4
3 Öldrun <i>Old age</i>	25,1	19,7	18,9	22,2	23,6	24,9
4 Eftirlifendur <i>Survivors</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
5 Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	28,4	24,7	24,5	20,8	21,3	23,7
6 Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	4,1	15,1	14,7	13,2	11,7	8,9
7 Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	7,6	8,6	9,4	12,2	10,2	7,1
8 Félagsleg aðstoð, ótalin annars staðar <i>Social exclusion n.e.c.</i>	3,5	3,5	3,9	3,8	4,0	4,2
9 Almennatryggingar og velferðarmál, ót.a.s. <i>Social protection n.e.c.</i>	3,9	3,5	3,6	1,9	1,9	2,1
Staðvirt á mann, þús. krónur á verðlagi samneyslu 2012						
<i>Per capital, at 2012 prices of government final consumption</i>						
Almannatryggingar og velferðarmál alls <i>Social protection</i>	544,4	634,2	621,5	651,9	609,9	583,7
1 Sjúkdómar <i>Sickness</i>	3,7	3,3	3,0	2,8	3,0	3,4
2 Örorða og fötlun <i>Disability</i>	144,5	153,1	151,6	164,9	162,7	165,7
3 Öldrun <i>Old age</i>	136,7	125,0	117,3	144,6	143,9	145,2
4 Eftirlifendur <i>Survivors</i>	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0
5 Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	154,7	156,6	152,2	135,4	130,2	138,1
6 Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	22,4	96,0	91,1	85,9	71,4	51,9
7 Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	41,3	54,6	58,6	79,8	62,1	41,4
8 Félagsleg aðstoð, ótalin annars staðar <i>Social exclusion n.e.c.</i>	19,0	22,0	24,2	24,8	24,1	24,6
9 Almennatryggingar og velferðarmál, ót.a.s. <i>Social protection n.e.c.</i>	21,0	22,5	22,4	12,5	11,4	12,4

Hagtidindi **Þjóðhagsreikningar** Statistical Series **National accounts**

99. árg. • 31. tbl.

ISSN 0019-1078

2014:12

ISSN 1670-4657 (prentútgáfa *print edition*) • ISSN 1670-4665 (rafraen útgáfa *PDF*)

Verð kr. *Price ISK* 1.300 • € 11

Umsjón *Supervision* Guðrún R. Jónsdóttir • gudrun.jonsdottir@hagstofa.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099

© Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlegast getið heimildar. *Please quote the source.*

www.hagstofa.is/hagtidindi *www.statice.is/series*